

ÅRSPLAN 2022/2023
SVANEM BARNEHAGE

B
SVANEM
BARNEHAGE

SVANEM BARNEHAGE

Heim kommune

Svanem barnehage

Telefon

Kontor: 48 27 65 27

Avdeling: 90010 259

Svanem barnehage er en kommunal et- avdelings barnehage med barn i alderen 1-6 år. Barnehagen ligger på Hellandsjøen i Heim kommune og er en sentral del av nærmiljøet. Vi deler barnegruppe store deler av dagen i småbarn og storbarn. Selv om vi deler opp gruppa deler av dagen, tenker vi at aldersblandete grupper er en styrke for barna. Barn lærer av hverandre. De minste observerer og modellerer det de større barna gjør, og de største får følt på følelsen av å være nyttig når de hjelper de som er yngre med praktiske oppgaver. I år går vi derfor for slagordet "best i lag". Svanem barnehage er en liten barnehage med tanke på antall barn, men vi er heldige å ha tilgang til store ressurser. Vi har en beliggenhet som gjør at barnehagens uteområde blir en del av skogen og områdene rundt. Vi slipper derfor å føle på plassmangel i uteleken. Vi er også så heldige å ha skolen vegg i vegg. Dette gjør at overgangen til 1.klasse blir lettere for de fleste, og at samarbeidet kan starte tidlig i barnehagen. Kvalitet i barnehagen måles ofte opp mot stabilitet, høy kompetanse og lang erfaring hos personalet. Målet vårt er at Svanem barnehage skal være en barnehage med høy kvalitet der både store og små kjenner at det er godt å være.

Personalet på Svanem:

Enhetsleder: Elin B. Bakken

Assisterende styrer: Randi Vaagan

Pedagogisk leder: Magnus Hofset

Assistent: Tove Husby

Assistent: Hilde Dragsnes

Barne- og ungdomsarbeider: May Helen Valstrand

Barne- og ungdomsarbeider: Toril Stamnes

I likhet med alle barnehagene i Norge jobber også Svanem barnehage ut ifra rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Rammeplanen legger føringer for hva barnehagen skal inneholde av verdier som omsorg, lek, læring og danning. Den legger også føringer for vårt samarbeid med barnets hjem. Rammeplanen sier at "*barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling*". Det er derfor ekstra viktig å finne en felles forståelse av hva vi legger i verdibegrepene. Alle barn og voksne er forskjellige. Vi formes av vår arv og av våre erfaringer. Det er ikke alltid like lett å forstå hverandre, men god kommunikasjon og respekt for individets egenart gjør at vi i Svanem barnehage er "best i lag".

Våre satsningsområder

Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon er en arbeidsmåte for refleksjon!

Det er en arbeidsmåte som handler om å gjøre pedagogisk arbeid synlig og åpent for:

- Tolkning
- Dialog
- Diskusjon
- Innsikt

Arbeidet med pedagogisk dokumentasjon skal utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet og som lærende organisasjon. Det innebærer at hele personalet deltar med observasjoner, dokumentasjoner og refleksjoner.

Pedagogisk dokumentasjon handler om sammen å tolke observasjoner, slik at det blir mulig å forstå det som skjer på flere måter, og gjennom det forstå mangfoldet av strategier som finnes.

Hensikten er å utfordre og videreutvikle personalets syn på:

- Barn
- Læring
- Kunnskap

(Udir)

Pedagogisk dokumentasjon skal skape forandring.

Dokumentasjon som blir tatt skal synliggjøre praksis, mens pedagogisk dokumentasjon skal sette praksis i bevegelse!

Mål for arbeidet med pedagogisk dokumentasjon ved Svanem barnehage er:

- Barnehagen skal bruke pedagogisk dokumentasjon systematisk som verktøy for refleksjon og kvalitetsutvikling.
- Pedagogisk dokumentasjon skal bli en del av det daglige didaktiske arbeidet i barnehagen.

I praksis for oss handler det om å observere hva barna er interessert i og opptatt av. Undre oss over og sammen om hva som undersøkes/utforskes. Hvilke strategier tar barna i bruk? Hva er det mulig å ta tak i og utforske videre. Hva har barna erfart/lært? Hva er barna/vi nysgjerrige på videre?

IBSM

- Heim kommune deltar i satsningen Inkluderende barnehage og skolemiljø.
  - Inkluderende barnehage- og skolemiljø skal styrke barnehagers, skolars og eieres kompetanse til å skape og opprettholde gode barnehage- og skolemiljøer, og forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelser.
  - Målet vårt i dette prosjektet er:
    - «HVA MÅ JEG SOM VOKSEN GJØRE FOR AT BARNA SKAL BLI MER INKLUDERENDE I LEIKEN I BARNEHAGEN»
- Fokusområdene våre er det fysiske miljøet, leik – samspill og voksenrollen.
- For å nå dette målet jobber vi med å ha gode leke- og læringsmiljø med godt læringsutbytte for alle. Vi vil legge til rette et godt leke- og læringsmiljø som vurderes fortløpende etter innspill fra barna. Vi har mye fokus på observering av leiken for å kunne se samspillet mellom barna og ha muligheten til å veilede.
  - I samspill med barna bruker vi mye tid på å snakke om vennskap og bygge opp om vennskap. Vi har mange bøker tilgjengelig som omhandler vennskap og følelser på avdelingen.
    - Vi gjennomfører barnesamtale/møte med førskolebarna enkeltvis- mal «trygg i fjell», en gang høst og vår.
    - Vi gjennomfører systematisk observasjon av samspill – sosiomatrise, spør barna om «hvilke tre barn vil du ha med i bussen?». De ansatte gjør dette i forkant, «Hvem tror du det enkelte barn vil ta med i bussen?»
    - Vi har også en kartlegging av voksnes holdninger til enkeltbarn.
    - Vi bruker personalmøter og avdelingsmøter på å få med alle ansatte til å reflektere.
- For å få påfyll av kompetanse har vi blant annet samlinger gjennom UDIR, ulike kurs og vi sørger for å lese oss opp på aktuelt fagstoff.

Småbarn/tilvenning

- Nå er vi en avdeling med barn i alderen 1-6 år. For de aller yngste er det viktig å ha gode, omsorgsfulle og trygge voksne som er der for dem når de starter i barnehagen. I rammeplanen står det at vi skal sørge for tett oppfølging den første tiden, slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. Hos oss bruker vi å ha en primærkontakt når nye barn starter, dette for å gjøre tilvenningen tryggere for barnet.
- I tilvenningsperioden mener vi det er viktig å bruke god tid, der vi ser an barnet og hvor mye tid det trenger. Vi er opptatt av å ha en god dialog med dere som foreldre for at barnet skal få en best mulig start i barnehagen. I tilvenningsperioden har vi ikke planlagte aktiviteter, nettopp for å kunne bruke god tid på barna.
- Vi er opptatt av å være voksne som er tilstede der barna er og på deres nivå. Derfor sitter vi mye på gulvet, for å kunne fungere som en ladestasjon.

Barnehagens formål og innhold

Omsorg

Rammeplan sier at: I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring.

I Svanem barnehage bruker vi god tid til på tilvenning. Vi har erfart gjennom mange år at dette er med på å gi barna en god start som igjen gir oss trygge barnehagebarn. Alle barn får ved oppstart en primærkontakt og en sekundær primær. Når barnet er blitt trygg i barnehagen velger det noen ganger andre voksne enn primærkontakten som "sin voksen". Det er viktig at barnet selv får velge hvem det knytter et spesielt bånd til ut ifra interesser og kjemi. For å imøtekomme alle barns behov, både ut fra alder og modning, deles barnegruppen inn i grupper, og faste voksne. Gjennom kartlegging og observasjon sikrer vi at alle barna blir sett og får den støtten og omsorgen de trenger. Vi voksne på Svanem er tett på barna, og veileder ved behov. Barn som blir møtt med omsorg, viser også omsorg for andre og utvikler på denne måten empati og tillit til andre mennesker.

1-2 åringen blir i hovedsak tatt hånd om av sin primærkontakt den første tiden. Primærkontakten er den som sitter ved bordet sammen med barnet, den som skifter bleier og den som legger barnet når det skal sove. Den første tiden barnet er i barnehagen lar vi barnets behov styre rutinesituasjoner. Etter hvert innordner barnet seg som regel barnehagen sine rutiner. Vi har fokus på å gi barnet ro og trygghet til å utforske verden rundt seg.

3-4 åringen har også stort behov for den trygge voksenbasen, men utforsker i større grad omgivelsene i rundt seg, og en tommel opp eller et oppmuntrende blick fra den voksne kan være nok. Barna er inne i en egosentrisk periode, men lærer i større grad å se ting også fra andres perspektiv. Barna har etter hvert egne forslag til løsning på konflikter og den voksnes rolle er å roe ned, fordele ordet sammenfatte hva som har skjedd og støtte barna i å finne tilbake til leken.

Førskolebarna uttrykker i større grad sine følelser verbalt. Det kan sette ord på hvorfor det er lei seg, og bruker tidligere erfaringer til å se ting i sammenheng. Vi har derfor fokus på barnesamtaler, hvor barna sammen med en voksen kan få rom og tid til å formidle sine sorger og gleder. Barn som blir lyttet til blir også selv gode lyttere.

Lek

Rammeplan sier at: *“Leken skal være en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne”.*

I Svanem barnehage bruker vi pedagogisk dokumentasjon som arbeidsmåte i vårt arbeid med å legge til rette for lek og læring. Leken har en egenverdi i seg selv, og det er viktig å ta tak i barnas interesser og være lydhøre for barnas ønsker når lekemiljøet utvikles. På avdelinger med barn i alderen 1 til 6 år kan det være vanskelig å få i gang en felles lek hvor alle er like delaktige, men alle skal få delta på sin måte og oppleve progresjon ved å lære av hverandre. Vi voksne er til stede og veileder og videreutvikler leken både ute og inne.

1-2 åringen er ofte fysiske i sin lek. De utforsker miljøet rundt seg med sansene, og prøver ut ulike måter å være fysiske på. Bevegelse til musikk er en fin måte å utforske kroppen og bevegelse på. Vi legger derfor til rette for sangstunder både spontant, og planlagte. Voksne er viktige i barnets lek, og de søker ofte kontakt. Vi voksne er derfor til stede på gulvet slik at barnet kan komme og ta kontakt når det selv vil for trygghet og bekreftelse. Små barn imiterer og hermer i leken, og selv om småbarn i hovedsak leker parallelt, legger vi til rette slik at også 1 og 2 åringen får være en del av felleskapet og videreutvikle leken til mer samleik ved å være sammen med de større barna.

3 og 4 åringen har i større grad “late-som lek”. De leker ofte ting fra sin egen hverdag og planlegger leken sammen med de andre barna. Overgangen fra å leke parallelt til å skulle samhandle med andre, er ikke alltid like lett. Det er derfor viktig at voksne er tett på i leken og veileder barna på hvordan man samhandler med andre barn. Barna er inne i en egosentrisk periode, og trenger hjelp til å se ting fra andres perspektiv. Ved å dele inn i smågrupper trener vi i Svanem barnehage på dette sammen.

Førskolebarna er mindre opptatt av voksne, og vennskap med andre barn er ofte det viktigste. De leker ofte samleik, og har etter hvert en mer abstrakt måte å tenke på. De er opptatt av hvorfor ting er som de er, og søker kunnskap både verbalt ved å spørre, og fysisk ved selv å prøve ut. Vi på Svanem har stort fokus på førskole. Førskolen er med på å underbygge barnas naturlige nysgjerrighet, og gi dem opplevelser og ferdigheter som grunnlag for neste epoke i livet som er skolen.

Danning

Rammeplan sier at: *“barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelt uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for felleskapet”*

I Svanem barnehage jobber vi aktivt med et inkluderende barnehagemiljø. Gjennom prosjektet IBSM og med pedagogisk dokumentasjon som arbeidsmåte fremhever vi verdier som engasjement og deltakelse. Vi anerkjenner og følger opp barnas perspektiv og handlinger. Vi snakker om både likheter og ulikheter, men også et felles behov for vennskap, lek, familieliv og trygghet. Vi har også friluftslivets uke hvert år. I år er det ekstra fokus på naturen som inkluderingsarena, og vi lærer om naturvern.

1-2 åringen trenger mye støtte av en voksen som veileder og setter ord på hva som skjer i samspillet med andre barn. Barna er ofte egosentrert og bruker ofte ord som “nei” og “min”. Vi voksne veileder i konflikter og hjelper barna til å utvikle evne til samarbeide og inngå kompromisser. Den første tiden i barnehagen bruker vi til å trene på felles regler og rutiner i barnehagen.

3-4 åringen tar i større grad i bruk samtale og symbolsk tenkning i sitt samspill med andre. Ved hjelp av historier, eventyr og andre skildringer kan barna sette seg selv inn i en større sammenheng. Vi leser derfor mye bøker og har et tett samarbeid med biblioteket hvor vi bestiller bokpakker.

Førskolebarna har etter hvert utviklet evne til å tenke mer abstrakt og fordype seg i tema. Vi ønsker å gi førskolebarna utfordringer tilpasset deres behov og evner. Ved å ha fokus på prosjekter hvor førskolebarna er med i hele prosessen fra planlegging, til gjennomføring og evaluering, får vi utfordret barnas tenkning og holdninger.

Læring

Rammeplan sier at: *«barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser.*

I Svanem barnehage jobber vi aktivt med å skape rom for at barna skal få mulighet til å utvikle sitt læringspotensiale uavhengig av alder og modning. Ved å legge til rette for aktiviteter og opplevelser tilpasset barnet gir vi barnet mestringsopplevelse som igjen øker lysten til videre læring. Førskolen er her en viktig arena der barna får opplevelser, erfaringer og utfordringer tilpasset det barna må kunne for å ta del i et læringsfellesskap på skolen. Vi bruker på Svanem barnehage uteområdet og naturen aktivt i barnas læring. Alle barna fra de minste til de største har en gang i uka felles turdag i barnehagen.

1-2 åringen har behov for å få oppfylt sine basale behov i større grad enn eldre barn. Mat, søvn, trygghet er viktig som grunnlag for videre læring. Barna lærer i samspill med andre barn og voksne, og gjennom å utforske på egen hånd. Små barn utforsker ved hjelp av sansene sine mer aktivt enn større barn. Smak, lyd, berøring er sanser som ofte er i bruk.

3-4 åringen bruker leken mer aktivt i sin læringsprosess. Språket får en større betydning, og barna kan i større grad relatere tidligere erfaringer med erfaringer de nå gjør seg. Barn i denne alderen er svært nysgjerrige og hvorfor spørsmål blir stilt mer hyppig. Evnen til å tenke mer abstrakt gjør at muntlig informasjon blir lettere forståelig.

Førskolebarna har sterk interesse for å samle kunnskap og fordype seg i temaer som kroppen, naturen, dyr, livet og døden. De kan forstå og bruke mange ulike begreper. Jo mer kunnskap barnet får om verden, desto mindre rom er det for magiske forklaringer og ulogiske resonnementer.

Medvirkning

Barn

Barnas rett til å være med på å påvirke sin barnehagehverdag står sterkt. Denne retten er nedfelt iblant annet i barnehageloven, Grunnloven og FNs barnekonvensjon. De yngste barna uttrykker seg ofte gjennom blikk, gester og kroppsspråk. De voksne i barnehagen må gi seg tid til å observere disse signalene for å igjen kunne tolke hva barnet ønsker. Ved å dele opp barnegruppa gir vi de yngste barna rom og tid til å utvikle gode relasjoner til voksne som videre kan være med å tolke og følge opp det barnet formidler. Barn som etter hvert har et aktivt talespråk, kan i større grad selv verbalt gi uttrykk for sine ønsker. Også her må barna få tid til å kommunisere. Barnesamtaler med de største barna vil være en måte å la barnas stemme komme fram på. Vi kommer til å ha stort fokus på inndeling i grupper dette året. Når vi nå er en avdeling med barn fra 1 til 6 år blir dette ekstra viktig for å kunne fange opp barnas signaler. Det er mange måter å dele opp grupper på i løpet av en dag. Alder, interesse og modningsnivå kan være utgangspunkt for noe av inndelinga. Vi på

Svanem starter dette barnehageåret med å observere hva barn møtes rundt. Barn møter barn, men hva er det barna sammen er opptatt av. Refleksjoner rundt disse observasjonene gjør at vi kan legge til rette for et inkluderende lekemiljø hvor barn får oppleve felleskap.

Foresatte

Det er som regel foresatte som kjenner barna best og det er derfor viktig at foresatte får mulighet til å påvirke sitt barns barnehagehverdag. God kommunikasjon ved levering og henting er viktig. Små barn kan i mindre grad fortelle hvordan for eksempel starten av dagen har vært. Har barnet sovet eller spist godt, har barnet opplevd noe spennende i helga eller er det noe annet personalet må være ekstra oppmerksom på. Også større barn må noen ganger ha hjelp fra voksne til å kommunisere sine opplevelser og behov. Ved henting er det viktig at foresatte har tid til å ta imot beskjeder og informasjon rundt hvordan barnets dag har vært, og personalet må aktivt gi denne informasjonen. Foresatte får også tilbud om minst 2 foreldresamtaler i året, samt foreldremøter 2 ganger i året. Brukerundersøkelsen er et viktig verktøy for barnehagene i den videre planleggingen. En høy svarprosent gir barnehagen mulighet for å tilrettelegge mer presist. Alle barnehager har et foreldreutvalg med en foreldrerepresentant.

Fau: Hanne Kristine Ness

Vara: Liv Kristin Raanes

Overganger

Ettersom vi er en avdeling, blir de største overgangene tilvenning og skolestart.

Tilvenning: Før barnet begynner i barnehagen tar pedagogisk leder kontakt med foresatte og avtaler et besøk. Barnehagen sender ut brev til foresatte med dato for avtalt oppstart, og hvor det også står en del praktisk informasjon som det kan være godt å vite før første dag. Primærkontakt har den første uka en oppstarts samtale med foresatte.

Skolestart: Svanem barnehage og skole skolestarten skal bli en god opplevelse. Vi adventssamlinger sammen med skolen, fra kontaktlærer i barnehagen, skolestart og overgangssamtaler med

samarbeider tett for at har for eksempel besøksdag før skolestart, besøk foreldresamtale med fokus på kontaktlærer. Ettersom vi har

delvis det samme uteområdet og bruker de samme turplassene er det mye som allerede er kjent for barna før skolestart.

plan for vurdering av det pedagogiske arbeidet

I vår vurdering av det pedagogiske arbeidet er pedagogisk dokumentasjon et viktig redskap. I Svanem barnehage reflekterer vi sammen både i løpet av dagen, og felles på møter. Vi har personalmøter hver 14.dag på kveldstid og 5 planleggingsdager i året. Teams er et digitalt delingsverktøy som brukes til deling av beskjeder, sakslister, referat, møter, planer og annen pedagogisk informasjon. Styrer og pedagogiske ledere har møter hver 14. dag, og er med i nettverksarbeid sammen med andre barnehager i Heim kommune.

Årshjul

<p>Vinter</p> <p>Desember – Advent, nissefest, juleverksted.</p> <p>Januar - Vinter, kroppen min, barn setter grenser.</p> <p>Februar – Sameuke, karneval, fastelaven.</p> <p>-</p>	<p>Vår</p> <p>Mars - Barnehagedagen, - foreldresamtaler. - Foreldremøte. - Hovedopptak.</p> <p>April - Påske. - Vår. - Medarbeidersamtaler.</p> <p>Mai - 17.mai. - aktiviteter for førskolebarna.</p>
<p>Sommer</p> <p>Juni - Besøk av nye barn, sommer. Vi feirer mangfoldet.</p> <p>Juli - Feriestengt uke 29,30,31 og påmelding uke 28 og 32.</p> <p>August – Oppstart nye barn tilvenning</p>	<p>Høst</p> <p>September - Foreldremøte, uteuke</p> <p>Oktober - foreldresamtaler.</p> <p>November - Advent, vinter. Brukerundersøkelse.</p>

Godkjent i Samarbeidsutvalget 30.03.23

B

SVANEM
BARNEH
AGE

SVANEM BARNEHAGE

Heim kommune

Trondheimsveien 1,
7200 Kyrksæterøra
Tlf: 72 46 00 00
post@heim.kommune.no
Org.nr.: 920 920 004